

STORTINGET

Representantforslag 129 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Turid Kristensen, Anna Molberg, Mathilde Tybring-Gjedde og Ove Trellevik

Dokument 8:129 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Turid Kristensen, Anna Molberg, Mathilde Tybring-Gjedde og Ove Trellevik om mer kunnskap om behovet for kjernekraft i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

FNs klimapanel og Det internasjonale energibyrådet (IEA) har begge slått fast at kjernekraft må være del av løsningen for å nå de globale klimamålene innen 2050. I en tid hvor natur og naturmangfold er under press, er kjernekraft en energiform som krever relativt beskjedne naturinngrep. I Europa satser en rekke land på mer kjernekraft, blant annet Frankrike og Storbritannia. I det nordiske kraftsystemet er kjernekraft allerede en viktig del av grunnlasten gjennom anleggene i Sverige og Finland.

EU har ledende forsknings- og utviklingsprogrammer på kjernekraft, både tradisjonell fisjonskraft og ny fusjonskraft. I EUs klimasatsing anses kjernekraft som en del av miksen for å nå klimamålene og er listet i EUs taksonomi for bærekraftig aktivitet.

Forskning, kompetanse og thorium

I Norge har Institutt for energiteknikk (IFE) stått sentralt i utviklingen av kompetanse på området. I årene etter krigen ble det bygget forskningsreaktorer i Kjeller og Halden som begge har bidratt til viktige teknologiske nyvinninger og kunnskap som har kommet til an-

vendelse i kjernekraft, sikkerhetsarbeid, petroleumsindustrien og medisinsk behandling.

Kjernekraft forutsetter et omfattende offentlig regime for atomsikkerhet, strålevern og avfallshåndtering av radioaktivt avfall som ikke er på plass i Norge i dag. De siste kjernekraftanleggene som er under utvikling i Europa, er forbundet med store kostnadsoverskridelser, forsinkelser og kraft til en høy kostpris. Samtidig er teknologien under utvikling, blant annet med små modulære reaktorer som søkes serieprodusert, saltsmeltreaktorer og fusjonskraftverk. Deler av den nye fisjonsteknologien kan kombineres med bruk av thorium, som Norge har store forekomster av.

Kjernekraftens potensial i Norge

De naturlige forutsetningene for vannkraft har hittil gjort at det ikke har vært behov for kjernekraft i Norge. Vannkraften er rimelig fornybar og regulerbar. Et stort innslag av vannkraft kombinert med vind- og solenergi gir til sammen gode forutsetninger for kraft- og effektoverskudd i Norge.

Energikommisjonens nylige rapport understreker at Norge må øke kraftproduksjonen betydelig frem mot 2030 og 2050. For å nå nasjonale klimamål, utvikle morgendagens grønne industri og bevare relativt lave strømpriser som en konkurransefordel for næringslivet og et gode for norske husholdninger bør alle energiformer tas inn i en langsiktig vurdering. Energikommisjonen fokuserte først og fremst på kraftsituasjonen frem til 2030. I det tidsperspektivet er kjernekraft åpenbart ikke en del av løsningen i Norge.

I lys av debatten om hvilke kraftkilder Norge bør satse på fremover, er det behov for et bedre kunnskapsgrunnlag om fordeler og ulemper ved kjernekraft i den

norske energimiksen frem mot 2050, herunder hva det eventuelt vil kreve av regelverksarbeid og investeringer i infrastruktur dersom det skulle være aktuelt å realisere kjernekraft i Norge. Det vil i dette arbeidet være naturlig å se hen til erfaringer fra land i Norges nærområder og vurderinger av potensialet i ny teknologi på området.

Samtidig bør det satses mer på kunnskap og forskning om hvordan thorium kan utvinnes og utnyttes i fremtiden. Her kan kunnskapsmiljøer knyttet til IFE ta en rolle sammen med fagmiljøene innen gruvedrift og geologi. Fusjonskraft ligger lengst frem i tid, men er samtidig den sikreste formen for kjernekraft, hvor Norge har relevant kunnskap fra blant annet nordlysforskning og materialbelastning. Norge er i dag kun assosiert medlem av EUs forskningsprogram på fusjonskraft, EUROfusion, og vil kunne bidra mer ved å bli et fullverdig medlem av forskningsprogrammet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at Norge tar en aktiv rolle i den internasjonale forskningen og utviklingen av ny kjernekraftteknologi, deriblant knyttet til thorium.
2. Stortinget ber regjeringen utrede hvilke forutsetninger og behov Norge har for kjernekraft som del av energimiksen frem mot 2050.
3. Stortinget ber regjeringen vurdere å melde Norge inn som medlem av EUs forskningsprogram EUROfusion.

9. februar 2023

Nikolai Astrup

Bård Ludvig Thorheim

Turid Kristensen

Anna Molberg

Mathilde Tybring-Gjedde

Ove Trellevik